

Врз основа на членот 36 став 1 точка 15 од Законот за локална самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр.5/2002), Советот на Општина Кочани на седницата одржана на ден 14.04.2022 година, донесе

ЗАКЛУЧОК

за усвојување на Извештај за реализација на Локалниот акциски план за еднакви можности на жените и мажите за 2021 година

I

Се усвојува Извештајот за реализација на Локалниот акциски план за еднакви можности на жените и мажите за 2021 година.

II

Заклучокот влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен гласник на Општина Кочани“.

Бр.09-975/1
14.04.2022 година
К о ч а н и

Претседател
на Советот на Општина Кочани,
Лазо Митев

ОПШТИНА КОЧАНИ

ИЗВЕШТАЈ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈАТА НА ЛОКАЛНИОТ АКЦИСКИ ПЛАН ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ за 2021 година

Кочани
март 2022

Увод

Реализацијата на Локалниот акциски план за еднакви можности на жените и мажите претставува примена на законски предвидените принципи, мерки и активности во областа на родовата еднаквост на локално ниво.

Заснована на Законот за еднакви можности на мажите и жените, целта на Локалниот акциски план на Општина Кочани е да го промовира концептот на еднакви можности за жените и мажите во сите сфери на општествениот живот како процес на отстранување на пречките за воспоставување и остварување рамноправност меѓу жените и мажите и да обезбедува еднаков третман меѓу половите, што значи отсуство на дискриминација, директна и индиректна.

Мерки за остварување на принципот на еднакви можности

Принципот на еднакви можности за жените и мажите се реализира преку законски определените основни и посебни мерки, од кои посебните мерки се применуваат и од единиците на локалната самоуправа.

Реализацијата на Локалниот акциски план за еднакви можности на жените и мажите и во 2021 година се одвиваше во услови на здравствена криза предизвикана од пандемија на Ковид-19.

Општина Кочани и Комисијата за еднакви можности на жените и мажите и во 2021 година спроведе позитивни, охрабрувачки и програмски мерки.

1. Родовата статистика – основа за спроведување на пропишаните законски мерки

Согласно членот 18 од Законот за еднакви можности на жените и мажите, Општина Кочани прибира, евидентира и обработува статистички податоци и ги прикажува според полова припадност. Прибраните статистички податоци се база на родовите анализи кои претставуваат следен чекор што претходи на градењето политики и преземањето соодветни програмски мерки во делот на родовата еднаквост. Во продолжение е дел од родовата статистика за 2021 година:

Невработени лица на крајот на 2021 година (Извор: Центар за вработување – Кочани)

Вкупно: 2881; жени – 1377; мажи – 1504

Родова статистика за незаразни болести (Извор: ЈЗУ Центар за јавно здравје – Кочани)

Во 2021 година, во ЈЗУ Центар за јавно здравје – Кочани, според податоците за амбулантно-поликлинички морбидитет, се регистрирани вкупно:

- 1 855 пациенти со **шеќерна болест**. Од нив 790 се мажи, а 1065 се жени
- 68 пациенти со **алкохолизам и други зависности**. Од нив, мажи се 61, а 7 се жени
- 139 пациенти со **душевно растројства**. Од нив 70 се мажи, а 69 се жени
- 391 пациент со **циркулаторни болести**. Од нив 244 се мажи, а 147 се жени
- 610 пациенти со **малигни болести**, од нив 281 се мажи, а 329 се жени.

Жртви на семејно насилство (Извор: ЈУ Центар за социјални работи – Кочани):

Вкупен број жртви на семејно насилство – 30; жени – 17; мажи – 7; деца – 6.

Од вкупно пријавените жртви, кај 12 е евидентирано само психичко насилство, кај 18 е евидентирано и психичко и физичко насилство. Од постојната евиденција 2 лица жртви на семејно насилство започнале бракоразводна постапка.

Во текот на 2021 година во Центарот за лица жртви на семејно насилство биле сместени 5 жртви – мајка со 4 деца.

ЈОУ Библиотека „Искра“

Вкупно запишани читатели во ЈОУБ „Искра“: 1394; жени – 996; мажи – 407

Запишани читатели во ЈОУБ „Искра“ – Кочани: 1282 (926 жени и 365 мажи)

Запишани читатели во ЈОУБ „Искра“ – Оризари: 112 (70 жени и 42 мажи)

Наградени читатели: 4 (4 жени: 2 во Кочани и 2 во Оризари)

Стипендии за студенти во студиската 2021/22 година

Вкупно: 21 корисник; – 17 девојчиња – 4 момчиња

Субвенции за велосипеди во 2021 година

Вкупно субвенционирани граѓани: 83 – 33 жени – 50 мажи

Програма Општинско корисна работа

Ангажирани лица за испорака на социјални услуги: 8 лица – 8 жени – 0 мажи

Крајни корисници на услуги: 13 лица – 8 жени – 5 мажи

2. Во текот на 2021 година Општина Кочани и Комисијата за еднакви можности на жените и мажите работеа на интеграција на родовата перспектива во програмите, стратегиите и останатите локални плански и програмски документи.

Во 2021 година, Комисијата за еднакви можности на жените и мажите упати препорака до градоначалникот и до стручните служби за проширување на јавниот линиски превоз и низ останатите населени места.

Комисијата му предложи на изготвувачот на Програмата за информатичка и комуникациска технологија за 2022 година да вклопи мерка за унапредување на софтверот за општински даноци, такси и надоместоци со алатка за воведување родова статистика.

Во однос на Предлог-програмата за заштитата на животната средина во 2022 година, Комисијата предложи во планираните финансиски средства за 700.000 ден. да се зголеми ставката за субвенционирање на домаќинствата со инвертер клими и печки на пелети. Исто така, во условите што треба да ги исполнува барателот на субвенција (субвенционирањето се однесува на печки на пелети и на инвертер клими), покрај принципот „прв дојден – прв услужен“, да се вклучи давање приоритет на домаќинства водени од жени и домаќинства на самохрани родители).

Во врска со Предлог-програмата за контрола на популацијата на бездомни кучиња на територијата на општина Кочани, Комисијата предложи да се упати препорака до КЈП „Водовод“, во 2022 година стручните служби да изработат анализа на состојбата со бездомните кучиња со статистика и информации, анализа којашто ќе содржи детални податоци за бројот на бездомни кучиња, најчестите локации во градот каде се случуваат напади врз луѓе, колку од нив се мажи/жени (момчиња/девојчиња), како и нови хумани предлози за надминување на предизвиците со овие животни.

Во однос на Предлог-програмата за одржување и користење на паркови и зеленило, набавка, поставување и одржување урбана опрема, одржување детски игралишта и одржување на фонтаната „Зрно“ за 2022 година, Комисијата упати препорака до КЈП „Водовод“ за редовно анкетирање и прибирање информации од граѓаните за потребите од комунална опрема.

Советот на Општина Кочани ги прифати предлозите на Комисијата за еднакви можности на жените и мажите и тие беа вклопени во соодветните програми.

По искажаниот интерес, Општина Кочани во 2021 г. влезе во програмата за менторство од UNDP со што се обезбедува поддршка за воведување на родовата перспектива во програмите и надлежностите на единицата на локалната самоуправа кои се директно поврзани со влијанието на климатските промени.

3. Родово одговорно буџетирање преку проектот *Промовирање на родово одговорни политики и буџети: кон транспарентно, инклузивно и отчетно управување во Република Северна Македонија*“, финансиски поддржан од Швајцарската агенција за развој и соработка и Шведската агенција за меѓународна соработка и развој.

Главната цел на проектот е да придонесе кон имплементација на обврските за остварување на родовата еднаквост и претставува продолжение на досегашните напори и постигнувања во насока на интегрирањето на родовата перспектива во креирањето на политиките и буџетите. Проектот ги подобрува капацитетите на родовата машинерија и го подобрува степенот на познавање и имплементација на родово одговорното буџетирање. Со поддршка на UN Women, се јакнат механизмите за родова еднаквост.

Во 2021 година Општина Кочани (една од десетте во државата) доби поддршка за реализација на родово специфична мерка – економско јакнење на жените. За таа цел на крајот на 2021 година беше распишан конкурс за обуки на жени за развој на вештини и знаења за дигитален маркетинг, онлајн продажба и употреба на дигитални технологии, развој на бизнис-идеја и бизнис-план, претприемништво и менаџерски вештини, како и за основни вештини за вработување. Овие обуки имаат за цел да го подобрат пристапот до пазарот на труд и да ја зголемат конкурентноста на жените на пазарот на труд, преку подобрување на нивните вештини за вработување и самовработување. Обуките ќе се реализираат со Фондацијата ЦЕЕД Македонија, како дел од проектот на UN Women *Промовирање на родово одговорни политики и буџети*.

Активностите во Општина Кочани поврзани со проектот *Промовирање на родово одговорни политики и буџети* се реализираат со менторска поддршка од UN Women.

Активности и финансиски импликации

Активностите од областа на родовата рамноправност се реализираат од посебна буџетска програма.

Во 2021 година беше овозможена финансиска помош на жени/мајки од социјално ранливи категории и финансиска помош на мажи во социјален ризик и болни од тешки болести.

Според соодветни здравствени протоколи беше реализирана „Розова прошетка – Трка за лек“ – настан за поддршка на болни од рак на дојката и за јакнење на свеста за навремени здравствени прегледи.

Општина Кочани во соработка со повеќе граѓански здруженија, реализираше настан за промоција на здрав живот, под мотото *Пешачењето е здравје*.

Со средства од проектот на UN Women е изработен мурал на ѕидот кај Атомските згради во Кочани со мотив/порака за родова рамноправност.

Општина Кочани активно се вклучи во работилницата за зајакнување на капацитетите за вклученост во општествените процеси на девојки и жени со ограничени економски можности кои живеат во руралните области на Кочани „Чекор кон најдоброто“ и на отворениот ден за граѓанско образование посветен на руралната жена, организиран од СОУ „Љупчо Сантов“ во Кочани.

Во рамките на активностите за борба против насилството, на 12 декември 2021 г. во Градскиот парк во Кочани, се одржа настан со кој се даде поддршка на жртвите на семејно насилство, на кој беа дистрибуирани летоци со информации што ќе помогнат за јакнење на свеста за нетолеранција на насилството во семејствата, училиштата, институциите, на работните места, на интернет, во медиумите и на јавните простори.

За реализација на активностите од Локалниот акциски план за еднакви можности на жените и мажите се наменети 150.000 денари или 50 % од планираните средства. Дел од активностите се реализирани со финансиска поддршка на UN Women преку *Проектот за промоција на родово одговорни политики и буџети*. За реализација на проектите од програмата Општинско корисна работа, со кои се испорачува нега и помош на граѓанки и граѓани во социјален ризик, од Швајцарската агенција за развој и соработка се добиени 486.000 денари, а од UNDP 1.166.400 денари. Во проектите од Општинско корисна работа Општина Кочани учествува со 194.000 денари.

Изработила: Љ. Ајтовска

Прегледал: В. Бојков

Одобрила: А. Кралева